

Основою для розробки методології правового виховання в Україні має стати ідея гуманізму в політико-правовій думці, підтримана державою, громадськими організаціями України. Ідея гуманізму, у свою чергу, тісно пов'язана з ідеєю побудови громадянського суспільства, тому що зміст останнього становить взаємоповага громадян одне до одного, єдність мети та завдань.

Враховуючи вище сказане ми думаємо що, питання правового виховання, з акцентуванням уваги на психологічні аспекти, мають і матимуть надзвичайно важливе значення для підготовки спеціалістів юридичного, педагогічного, психологічного та соціального профілів.

Список використаних джерел

1. Поліщук О. В. До проблеми правового виховання учнів 5–6 класів шкіл-інтернатів. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/270265392.pdf>.

2. Boiko-Buzyl Y., Saliy I. Psihologichni osoblivosti pravovogo vihovania v konteksti reformuvannia pravovoi sistemy Ukrainy [Psychological distinguished characteristics of legal education in the context of reformation of the legal system of Ukraine]. *Social development & Security*. 2019. № 9 (1). P. 90–95.

3. Чорний В. С. Військова організація України: становлення та перспективи розвитку: монографія. Ніжин: Аспект-Поліграф, 2009. 368 с.

Савка Наталя Іванівна,

здобувач ступеня вищої освіти
бакалавра навчально-наукового
інституту № 3 Національної академії
внутрішніх справ

Науковий керівник: завідувач кафедри
теорії держави та права Національної
академії внутрішніх справ, кандидат
юридичних наук, доцент

Пендюра М. М.

ФОРМИ ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВОВОГО ВИХОВАННЯ У ЗВО МВС УКРАЇНИ

Гостра необхідність впровадження правової культури в систему викладання в різних навчальних установах виникла ще з дня проголошення незалежності України 24 серпня 1991 року. Чітко зазначено на початку двохтисячних років ХХ століття науковцем-правознавцем Легушею С.М.: «В сучасних

суспільно-політичних умовах України місце правового виховання визначається за номером першим і таким, що спрямовує всі інші ланки освітньо-виховного процесу» [4, с. 8]. Таким чином правове виховання є невід'ємною частиною життя курсантів закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання. Це пов'язано із важливістю наявності певних важливих знань у державослужбовців цієї структури, що передбачають будівництво правової, соціальної, демократичної держави, відповідно до ст. 1 Конституції України від 28 червня 1996 року [1], розвиваючи почуття гідності, важливості закону та суспільної важливості в курсантів.

Тема правового виховання громадян України була у полі зору таких провідних вчених як В.Д. Бабкіна, В.В. Головченка, С.Д. Гусарева, А.С. Заєць, О.М. Нестеренка, Ю.М. Оборотова, М.Д. Касьяненко, а правового виховання курсантів (студентів) зокрема досліджували Р.М. Андрусишин, М.І. Ануфрієв, П.П. Баранова, О.М. Бандурка, Я.Ю. Кондратьєв, С.С. Сливка, М.В. Кожушко, А.А. Токман, С.В. Федосєєва, М.О. Супрун, С.М. Легуша та інші. Але незважаючи на це, дослідженню специфіки правового виховання вихованців закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання в аспекті формування їх правової культури, приділено мало уваги.

Правове виховання, як і будь яка виховна робота, проводиться в певних формах. Тому метою наукового повідомлення є аналіз форм здійснення правового виховання курсантів закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання.

Слід зазначити, тлумачення поняття «правове виховання», тобто це формування морально-правової (а також естетично-правової) культури, яка включає в себе: володіння певною системою знань і ціннісних орієнтацій, естетики, моралі права в єдності; готовність дотримуватись правових норм і громадянських обов'язків; правову пропаганду; виховання в душі поваги до законів і прав; формування активної життєвої позиції; неприпустимість антисуспільних дій та порушень громадського порядку [5, с. 153–154]. Крім цього Нестеренком О.М. зазначено, що правове виховання забезпечує поведінку, яка узгоджується з потребами, інтересами та цінностями демократично орієнтованого суспільства, які повинні знаходити втілення в нашій правовій системі [3, с. 50]. Закон України «Про освіту» є основою діяльності всіх навчальних закладів України, зокрема у закладах вищої освіти із

специфічними умовами навчання. Окрім цього ним встановлені певні засади, що затверджують важливість правової освіти в навчальних закладах та установах, одна з таких: виховання патріотизму, поваги до культурних цінностей Українського народу, його історико-культурного надбання і традицій [2]. У зв'язку зі специфікою проведення навчального процесу кожної учбової установи, та звичайно в меті його проведення і в суб'єктах до кого воно застосовується, кожен навчальний заклад вибирає свої способи та форми реалізації правового виховання. Головною метою здійснення правового виховання у закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання є культивування моральної і правової свідомості, наділення знаннями законодавства України, що необхідні для практичної та професійної діяльності поліцейського, а для її досягнення в учбовому процесі цих установ наявні особливі форми правового виховання осіб.

Слід зазначити, що під формами правового виховання розуміються способи та методи зовнішнього вираження діяльності, використовуючи які, проводиться робота з виховання населення в дусі поваги до законів, неодмінного їх виконання, сприяють формуванню в громадян правосвідомості, правової культури, виховуються в них навичок правомірної поведінки та прискорюють їх соціально-правову активність [6, с. 86]. Щодо впорядкування таких форм, то Легушею С. М. вказано таку класифікацію: 1) за призначенням, метою, змістом на: загальні (правова освіта, правова пропаганда, правова агітація тощо), спеціальні (службова підготовка, правова практика, проведення науково-практичних семінарів); 2) залежно від кількості охоплення осіб – на: масові, групові, індивідуальні; 3) з точки зору впливу – на: індивідуальні, опосередковані, безпосередні [4, с. 41].

У правовому вихованні курсантів широко використовуються основні організаційні форми масової правової роботи, бо така робота з цією категорією людей є невід'ємною частиною навчального процесу, це: лекційна пропаганда, індивідуальні співбесіди, форуми, конференції, дискусії, консультації та інші. Проте основними формами правового виховання саме в закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання є: правова освіта; правова пропаганда; правова практика; правова просвіта; правова агітація; індивідуально-виховна робота; правове самовиховання.

Серед них особливу увагу приділяють правовій освіті, адже це підґрунтя правового виховання, під час якого курсанти оволодівають необхідними правовими знаннями, навичками та вміннями застосування правових норм, які регламентують їх діяльність. Правова пропаганда займає особливе місце серед форм правового виховання, проводить пропаганду Конституції України, законодавства держави, поширення правової інформації про стан законності і правопорядку, нововведення у закони та інші нормативно-правові акти, за допомогою проведення лекцій, диспутів, виставленні інформації у тематичних соціальних мережах, веб-сайтах та веб-сторінках й інших засобах масової інформації. Крім цього у межах правової пропаганди влаштовуються зустрічі із відомими юристами-науковцями, практичними працівниками правоохоронних органів, за допомогою яких правові знання розповсюджуються через бесіди, відповіді на запитання, обговорення. Однією з основних форм правового виховання є правова практика, яка покликана допомогти майстерно оволодіти курсантами основам професійних знань, що включають: закріплення раніше отриманих нових правових і професійних знань; розвиток навчально-виховних навичок і вмінь; розвиток фахових якостей особистості курсантів. Крім цього правильність проведення правового виховання передбачає утворення особливого виду - правове самовиховання, що є показником розуміння курсантом вимог викладачів та керівництва, і що особливо важливо, обов'язків та вимог до вибраної професії. Правове самовиховання передбачає самостійне ознайомлення та вивчення положень законодавства, правових приписів, норм статутів, наказів, настанов і керівних документів, що регламентують їх діяльність.

Отже, правове виховання займає особливе місце в регулюванні освітнього процесу курсантів закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання. Установи та заклади вищої освіти структури МВС України використовує загальні та особливі форми здійснення правового виховання. Найбільш вираженими із останніх є: правова освіта, правова пропаганда, правове самовиховання.

Список використаних джерел

1. Конституція України 28 черв. 1996 р. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/constitution>.

2. Про освіту : Закон України від 5 верес. 2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.

3. Нестеренко О. М. Актуальні проблеми та цілі правового виховання молоді. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2015. Вип. 35(2.1). С. 48–50. (Серія «Право»).

4. Легуша С. М., Супрун М. О. Правове виховання курсантів вищих навчальних закладів МВС України: сутність, функції та механізм : монографія. К. : Київ. юрид. ін-т, 2005. 265 с.

5. Касьяненко М. Д. Педагогіка співробітництва : Навч. посіб. К. : Вища школа, 1993. 320 с.

6. Заєць А. С. Форми правового виховання в сучасній Україні: теоретико-правовий аналіз. *Актуальні проблеми держави і права*. 2016. Вип. 76. С. 85–91.

Семирозум Ігор Михайлович,

здобувач ступеня вищої освіти

бакалавра навчально-наукового

інституту № 1 Національної академії

внутрішніх справ

Науковий керівник: старший викладач

кафедри теорії держави та права

Національної академії внутрішніх справ,

кандидат юридичних наук

Харченко Н. П.

ПРАВОПОРУШЕННЯ ЯК НАСЛІДОК ВІДСУТНОСТІ ПРАВОВОГО ВИХОВАННЯ

Питання про причини правопорушень завжди було і залишається складним. Глобальною причиною всіх правопорушень є соціальні конфлікти, які завжди існують у суспільстві. Вони призводять до того, що інтереси певних соціальних груп, іноді окремих осіб, є причиною конфлікту та спільних інтересів, тому соціальні причини, моральні поняття та діяльність людей значно відрізняються від необхідного права, а отже, і виникає небезпека їх порушення.

Що стосується конкретного права, то це може бути зумовлено декількома причинами, іноді незалежними від однієї: це може бути обумовлено економічними причинами (наприклад, неможливість знайти роботу та легальних працівників);